

hovedet kan gives i Tilfælde af denne Natur; og forsaavidt Vidneførelsen foregaaer for Dommerne, der derefter have paadømt Sagen i Hensyn hertil, kan jeg ikke antage Andet, end at Høiesteret vil være dobbelt betænkelig ved at forandre Dommen paa Grund af en anden Opfattelse af de fremkomne Beviser; thi naar Høiesteret veed, at de, som have dømt efter den Overbeviisning, de ved et frit Skjøn over alle Omstændigheder have, selv have seet de levende Vidnebyrder istedetfor Forklaringerne i Protokollen, antager jeg, at den vil forbre meget stærke Grunde — skjøndt den har Ret til at forandre — for at forandre Dommen paa Grund af en anden Opfattelse af Beviset, der maatte være ført.

Mein: Jeg kunde egentlig med Hensyn til de Grunde, der have bevæget 3 Medlemmer af det i forrige Sesssion nedsatte Udvalg til ikke at slutte sig til det Forslag, som 4 andre ærede Medlemmer have stillet, indskrænke mig til at henvise til den af Udvalget afgivne Betænkning, som findes i Anhang B til Rigsdagstidenden for forrige Sesssion, navnlig til Pag. 594—96. Jeg kunde gjøre det — siger jeg — men jeg vil ikke gjøre det, fordi jeg anseer det foreliggende Spørgsmaal for at være af en ganske særdeles og overordentlig Betydning, og jeg vil frit udtale, at for mit Vedkommende afhænger hele Lovudkastets Betydning af den Afgjørelse, som man vil give dette Punkt; jeg maa derfor tillade mig at fremsøre — jeg skal gjøre det saa kort som muligt — adskillige Erindringer med Hensyn til dette Punkt. Jeg skal da begynde med at bemærke, at naar det ærede Medlem, der nu satte sig (H. Hage), vil gjøre gjældende til Fordeel for det af ham med Flere stillede Forslag, at det er overeensstemmende med et Forslag, der fra først af fremkom fra Ministeriets Side, da troer jeg, at han er uberettiget til at anføre dette. Der har ingeninde foreligget noget Forslag fra Ministeriet, hvori en saadan Bestemmelse har været tilstede som den, han med Flere har foreslaaet; thi han er uberettiget til at omtale som Regeringens Forslag et foreløbigt Arbejde, over hvilket Ministeriet forlanger forskjellige Betænkninger for netop derefter at bestemme

sig til, i hvilken Retning det vil gaae. Det Lovudkast, der blev forelagt af Regeringen i forrige Sesssion, indeholdt Intet af det, som den ærede Rigsdagsmand har omtalt, og det Lovforslag, som iaar er forelagt, ikke heller; tværtimod kan man med større Føje raisonnere saaledes, at naar Regeringen paa et tidligere Stadium har været tilbøielig til at gaae i en vis Retning, men efter yderligere Overveielse og Drøftelse af Sagen har opgivet sin første Tanke, da vidner dette om, at Ministeriet ved moden Overveielse er kommen til Erkjendelse om den første Tankes Urigtighed. Dog, det kommer ikke her an paa, hvad Ministeriet maatte i sin Tid have tænkt eller ikke tænkt, men det er af Bigtighed at prøve de forskjellige Grunde, der kunne tale for eller imod. Den ærede Folkethingsmand har da — og det vistnok med fuld Føje — bemærket, at det ikke er i den Grad afgjort vist i civile Sager, som det er i criminelle Sager, at en ubunden Beviistheori er den rigtige. Jeg vil tage mig denne Udtalelse til Indtægt og senere benytte den paa andet Sted. Han erkjender altsaa, at det ikke er afgjort, at en bunden Beviistheori i civile Sager er uholdbar, i alt Fald ikke paa samme Maade i civile, som i criminelle Sager, men han mener dog, at det skulde stride imod Bevisets Natur, forsaavidt man ved et Beviis vil forstaae, hvad der er det Fornuftige, nemlig Tilstedeværelse af Data, der maae vække en fast Overbeviisning hos Vedkommende om, at Noget forholder sig saa eller saa, han mener, siger jeg, at det skulde stride imod Bevisets Natur, saaledes forstaaet, at binde det til bestemte Regler. Det er den samme Tanke, som er udtrykt i Udvalgets Betænkning pag. 594, at hvad der maa ansees for factist rigtigt, maa afgjøres efter Alt, hvad der foreligger i hvert enkelt Tilfælde, ved at sammenholde alle enkelte Data med hinanden. Jeg skal nu dertil bemærke, at det vistnok er ganske sikkert, at den enkelte Mand, den enkelte Dommer, vil i enkelte Tilfælde kunne vinde en Overbeviisning om, hvad der er ret og sandt, ved at see hen til, hvad der foreligger, og til den Forbindelse og det Sammenhæng, hvori de forskjellige Momenter ere tilstede, og at denne Overbeviisning kan være mere fast hos ham,